

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСВІТНЄ ПРАВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
ІН інституту історії, права та міжнародних
відносин

«31» серпня 2021 р.

Голова: Моцак С.І., кандидат педагогічних
наук, доцент

Суми – 2021

Укладач:

Іваній Олена Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

О.М. Іваній

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Обов’язкова
		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
		Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		78 год.
		Консультації
		2
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Освітнє право» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Основні завдання:

- вивчення інститутів освітнього права та основних освітньо-правових категорій і понять;
- освоєння чинного законодавства в галузі регулювання освітніх правовідносин;
- формування уявлення про різноманіття та особливості освітніх правовідносин.

Метою навчальної дисципліни є вивчення освітнього права як фундаментальної складової освіти, законодавчої та нормативної бази функціонування системи освіти України, організаційних основ і структури управління освітою, механізмів і процедур управління якістю освіти, а також формування у майбутніх юристів знань і умінь для роботи в освітньому правовому просторі.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 8.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 9.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 11.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 13.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 20. Здатність визначати особливості освітніх правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивченню «Освітнього права» не передує опанування інших навчальних дисциплін. Навпаки, опанування дисципліни є передумовою успішного вивчення «Основ управління у сфері освіти», написання курсової роботи з «Освітнього права», а також проходження ознайомчої практики «Вступ до фаху» в Управлінні освіти і науки СМР. Водночас, полегшить сприйняття «Освітнього права» вивчення конституційного права.

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Соціально-гуманітарна ерудованість</p>	<p>ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання</p> <p>ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми</p> <p>ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</p>
<p>Дослідницькі навички</p>	<p>ПРН 7. Скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин</p> <p>ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з’ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.</p> <p>ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.</p>
<p>Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій</p>	<p>ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп’ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.</p>
<p>Праворозуміння</p>	<p>ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.</p> <p>ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових</p>

	явищ і процесів. ПРН 22. Демонструвати знання освітніх правовідносин і розуміти зміст їх елементів.
Правозастосування	ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. ПРН 25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

4. Критерії оцінювання результатів навчання **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє

	елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів

Теми								Разом	Екзамен	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8			
Поточний контроль								50	25	100
6	8	6	6	6	6	6	6			
Контроль самостійної роботи								25		
3	4	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

*В Університеті передбачено можливість **перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти** відповідно до Положення про*

порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на *практичних* заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.
 - **25 балів:** контроль *самостійної роботи* – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання й рефератів тощо.
 - **25 балів:** Результат підсумкового контролю (екзамен).
- Разом – **100 балів**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни можуть бути:

- **усний контроль** – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування: при індивідуальному викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;
- **наукова дискусія** – відповідь має бути якомога стислою, у рамках заданого питання, й одночасно підтверджуватися відповідною статтею закону, якою, на думку студента, може бути доведена його позиція; якщо хтось має інше бачення даного питання, він має право висловити свою точку зору;

- **письмовий контроль** – здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття, відрізняється глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);

- **тестовий контроль** – сприяє систематичному вивченню матеріалу протягом усього навчального року, а також організації постійної та безперервної перевірки глибини та якості засвоєння матеріалу;

- **підготовка доповідей, есе, презентацій** тощо.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для підготовки до іспиту

1. Поняття і загальна характеристика освітнього права
2. Предмет освітнього права
3. Метод освітнього права
4. Основні принципи освітнього права
5. Поняття і види джерел освітнього права
6. Дія нормативно-правових актів у часі, у просторі і за колом осіб
7. Система освітнього права
8. Поняття і елементи системи освіти
9. Поняття і види державних освітніх стандартів
10. Поняття і види освітніх програм
11. Рівні і форми отримання освіти
12. Поняття, види і загальна характеристика освітніх правовідносин
13. Зміст освітніх правовідносин
14. Правові основи дошкільної освіти
15. Правові основи повної загальної середньої освіти
16. Правові основи позашкільної освіти
17. Правові основи професійної (професійно-технічної) освіти
18. Правові основи фахової передвищої освіти
19. Правові основи вищої освіти
20. Організаційно-правовий статус закладів освіти
21. Автономія закладу освіти

22. Права і обов'язки засновника закладу освіти
23. Керівник закладу освіти та колегіальні органи управління
24. Громадське самоврядування в закладі освіти та наглядова рада
25. Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти
26. Поняття, принципи, державні гарантії соціального захисту здобувачів
27. Права і соціальний захист здобувачів
28. Охорона здоров'я здобувачів
29. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти
29. Вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника
30. Особливості укладення, зміни, припинення трудового договору з педагогічними та іншими працівниками освітніх закладів
31. Робочий час, час відпочинку і оплата праці педагогічних працівників освітніх закладів
32. Підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників
33. Атестація педагогічних працівників
34. Забезпечення якості освіти в Україні

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Освітнє право» складається з 8 тем:

1. Загальна характеристика освітнього права
2. Система освіти
3. Джерела освітнього права
4. Освітні правовідносини
5. Соціальний захист здобувачів освіти
6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти
7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів
8. Управління та контроль у сфері освіти України

У межах курсу «Освітнє право» передбачається проведення гостьових та бінарних лекцій представниками органів управління у сфері освіти України в Сумській області на підставі укладеної угоди про співпрацю.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Загальна характеристика освітнього права

Право на освіту і державна освітня політика. Поняття освітнього права, предмет і метод правового регулювання. Освітнє право як навчальна дисципліна. Принципи освітнього права

Тема 2. Система освіти

Структура системи освіти. Загальні вимоги щодо змісту освіти. Цілі, рівні і ступені освіти. Державні освітні стандарти. Освітні програми. Форми отримання освіти. Види освітніх програм і їх реалізація

Тема 3. Джерела освітнього права

Поняття і види джерел освітнього права. Законодавство в галузі освіти. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі і за колом осіб. Міжнародне право на освіту та його вплив на формування державної політики в галузі освіти України

Тема 4. Освітні правовідносини

Поняття, види і склад освітніх правовідносин. Об'єкт освітніх правовідносин. Здобувачі як суб'єкти освітніх відносин, їх правовий статус. Заклади освіти як суб'єкти освітніх правовідносин. Додаткові суб'єкти освітніх правовідносин. Підстави виникнення, зміни або припинення освітніх правовідносин

Тема 5. Соціальний захист здобувачів освіти

Поняття, принципи, державні гарантії соціального захисту здобувачів освіти. Види соціального захисту здобувачів освіти: забезпечення житлом, транспортом, одягом, стипендіальне забезпечення. Охорона здоров'я здобувачів освіти

Тема 6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти

Право на заняття педагогічною діяльністю. Особливості укладення, зміни, припинення трудового договору з педагогічними та іншими працівниками закладів освіти. Тривалість робочого часу і часу відпочинку педагогічних працівників. Оплата і нормування праці. Підвищення кваліфікації. Атестація педагогічних працівників

Тема 7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів

Принципи соціального захисту педагогічних та інших працівників закладів освіти. Соціальні права в галузі праці. Пенсійне забезпечення педагогічних та інших працівників закладів освіти. Забезпечення права педагогічних працівників на житло. Соціальні права педагогічних та інших працівників освітніх закладів у сфері охорони здоров'я

Тема 8. Управління та контроль у сфері освіти України

Органи управління у сфері освіти України. Повноваження Кабінету Міністрів України та центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Повноваження органів місцевого самоврядування та державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти. Забезпечення якості освіти в Україні. Державний нагляд (контроль) у сфері освіти. Громадське самоврядування та громадський контроль у сфері освіти. Освітній омбудсмен.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Загальна характеристика освітнього права	12	2	2	-	8
Тема 2. Система освіти	18	4	4	-	10
Тема 3. Джерела освітнього права	14	2	2	-	10
Тема 4. Освітні правовідносини	16	4	2	-	10
Тема 5. Соціальний захист здобувачів освіти	16	2	2	2	10
Тема 6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти	14	2	2	-	10
Тема 7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів	16	2	4	-	10

Тема 8. Управління та контроль у сфері освіти України	14	2	2	-	10
Усього годин	120	20	20	2	78

7.3. Можливі види самостійної роботи студентів:

- робота зі словниками і довідниками; аналіз основної та додаткової літератури, нормативно-правових актів та судової практики;
- самостійне вивчення матеріалу за першоджерелами;
- робота з бібліотечними каталогами, самостійний підбір необхідної літератури;
- самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- конспектування першоджерел;
- реферування першоджерел;
- складання анотацій;
- складання рецензій;
- складання огляду публікацій за темою;
- складання і розробка словника (глосарію);
- складання або заповнення таблиць;
- перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни;
- підготовка до різних форм проміжної і підсумкової атестації;
- підготовка усного повідомлення для виступу на занятті;
- написання реферату;
- підготовка доповіді та написання тез доповіді;
- підготовка до участі у діловій грі;
- підготовка до групового обговорення кейс-завдання;
- виконання завдань для самоконтролю;
- підготовка презентацій.

7.4. Теми індивідуальних проєктів

1. Фінансування системи освіти
2. Фінансово-господарська діяльність закладів освіти
3. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності
4. Майно закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти
5. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки

6. Міжнародно-правове підґрунтя інклюзивної освіти України
7. Становлення та розвиток законодавства України щодо доступу осіб з особливими потребами до освітніх послуг
8. Правові аспекти інклюзивного навчання в Україні
9. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання у дошкільній та загальній середній освіті України
10. Законодавче забезпечення здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами
11. Поняття та джерела міжнародного освітнього права
12. Міжнародні освітні організації
13. Міжнародні стандарти освіти у документах ООН, ЮНЕСКО, МОП
14. Європейський освітній простір
15. Міжнародні угоди та діяльність у сфері освіти Ради Європи та ЄС
16. Міжнародно-правовий режим визнання документів про освіту
17. Міжнародні та національні об'єднання університетів.
18. Забезпечення якості освіти в Україні

Засоби адаптації викладання дисципліни до потреб здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я

При необхідності в освітньому процесі застосовуються методи і технології, що полегшують сприйняття інформації особами з обмеженими можливостями здоров'я:

- створення текстової версії будь-якого нетекстового контенту для його можливого перетворення в альтернативні форми, зручні для різних користувачів;
- створення контенту, який можна представити у різних видах без втрати даних або структури, передбачити можливість масштабування тексту та зображень без втрати якості, передбачити доступність управління контентом з клавіатури;
- створення можливостей для учнів сприймати одну і ту ж інформацію з різних джерел (наприклад, так, щоб особи з порушеннями слуху отримували інформацію візуально, з порушеннями зору – аудіально);
- застосування програмних засобів, що забезпечують можливість освоєння навичок і умінь, що формуються дисципліною, за рахунок альтернативних способів, в тому числі віртуальних лабораторій і імітаційних технологій;
- застосування дистанційних освітніх технологій для передачі інформації, організації різних форм інтерактивної контактної роботи учня з викладачем, у тому числі вебінарів, які можуть бути використані для проведення віртуальних лекцій з можливістю взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, проведення

семінарів, виступи з доповідями і захисту виконаних робіт, проведення тренінгів, організації колективної роботи;

- застосування дистанційних освітніх технологій для організації форм поточного та проміжного контролю;

- збільшення тривалості здачі особою з обмеженими можливостями здоров'я форм проміжної атестації по відношенню до встановленої тривалості їх здачі:

- тривалості здачі іспиту, що проводиться в письмовій формі, – не більше, ніж на 90 хвилин;

- тривалості підготовки здобувача до відповіді на іспиті, що проводиться в усній формі – не більш, ніж на 20 хвилин.

Даний перелік може бути конкретизований у залежності від контингенту здобувачів.

Методичне забезпечення дисципліни

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Освітнє право» складають:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- силабус;
- навчальний посібник «Освітнє право»;
- плани семінарських занять та методичні рекомендації до них;
- завдання для самостійної роботи з рекомендаціями;
- індивідуальні завдання;
- тестові завдання;
- питання для підготовки до іспиту;
- рекомендовані джерела;
- електронні ресурси.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- ноутбук;
- мультимедійний проектор;
- екран для інтерактивних форм занять;
- фліпчарт;
- доступ до мережі Інтернет;
- доступ до репозитарію та електронного каталогу наукової бібліотеки університету;
- доступ до інформаційно-правової системи ЛІГА ЗАКОН.

8. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37-38.
3. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. №2628-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 49.
4. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 № 436-IV. Відомості Верховної Ради. 2013. № 24.
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
8. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 630. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-п>.
9. Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України 27 грудня 2018 р. № 1190. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#Text>

11.Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників: наказ Міністерства освіти і науки України від 6 жовтня 2010 р. № 930. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10#Text>

12.Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 3.

13.Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/page>.

14.Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39.

15.Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 31.

16.Про позашкільну освіту: Закон України від 22.06.2000 № 1841-3. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 46. Ст.393.

17.Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998 № 32.

18.Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40.

19.Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 752. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-п#Text>

Література:

1. Андрусишин Б.І. Освітнє право України: деякі дискусійні проблеми. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія № 18. Економіка і право : зб. наукових праць. Випуск 12. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. С. 3-18.

2. Боняк В.О. Конституційне право людини і громадянина на освіту та його забезпечення в Україні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 «Конституційне право, муніципальне право». Нац. акад. внутр. справ України. К., 2005. 205 с.

3. Валєєв Р.Г. Освітнє право України : навч. посібник. Луганськ : Елтон-2, 2011. 287 с.

4. Вища освіта та Європейський освітній простір / В. Крижко, М. Елькін, О. Старокожко, К. Тільчарова, О. Грицайова. Бердянськ. Видавець Ткачук О.В. 2015. 448 с.
5. Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації / Панов М.І., Битяк Ю.П. та ін. Харків: Право. 2006. 688 с.
6. Волинець В. Правове забезпечення державної підтримки науки, освіти і культури в Україні. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 9-15.
7. Галицька Н.В. Окремі аспекти державної політики у сфері вищої освіти України. *Університетські наукові записки*. 2015. № 4. С. 149-157.
8. Губерська Н.Л. Державне регулювання вищої освіти в умовах демократизації публічних відносин в Україні. *Право і суспільство*. 2015. № 2. С. 153-158.
9. Давидова Н.О. Місце освітнього права в правовій системі України. *Проблеми та перспективи управління сучасною столичною школою*. 28 січня 2014. С. 22-27.
10. Деревянко Б.В. Адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері освіти: монографія. Донецьк: ПП «Видавничий дім «Кальміус». 2012. 528 с.
11. Деревянко Б.В. Правове регулювання господарської діяльності навчальних закладів: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право». Донецьк, 2014. 504 с.
12. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. [текст]. : навч. посіб. / за ред. Г.В. Лаврик. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 208 с.
13. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
14. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) / Упор. Б.Г. Чижевський, В.П. Головінов, Є.В. Красняков, М.М. Шевченко. Київ: Парламентське видавництво. 2013. 376 с.
15. Захарін С. Про ліцензування та анулювання ліцензій. Сайт «Osvita.ua». 2020. 15 жовтня. URL: <https://osvita.ua/blogs/77004/>
16. Івлєва Л.М. Нормативно-правові аспекти забезпечення якості вищої освіти в Україні. IX Междунар. конф. *Стратегии качества в промышленности и образовании* 31 мая-7 июня 2013 г. Варна, Болгария. 2013. Т. 3. С. 317-318.
17. Каракасіді О.Ф., Золотарьова О.А. Проблемні питання правового статусу недержавного вищого закладу освіти. *Актуальні проблеми модернізації*

недержавного сектору освіти в Україні у контексті світових тенденцій і національної практики: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 11 квітня 2019) / редкол.: М. Н. Курко (голова) та ін. 2019. С. 197-199.

18. Кархут О.Я. Ефективність механізму правового регулювання суспільних відносин в освітній сфер. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 18 : Економіка і право. 2015. Вип. 28. С. 200-205.

19. Колодій І.С. Сучасні тенденції державної освітньої політики України. *Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні* : збірник тез доповідей XI науково-практичної конференції, 30 березня – 4 квітня 2015 р. / Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка», Інститут підприємництва та перспективних технологій. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 235-239.

20. Комаров В. Законодавче забезпечення модернізації вищої освіти. *Вища школа*. 2013. № 7. С. 23-33.

21. Левківський К. Реформування вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту»: нормативно-правові аспекти забезпечення якості. *Вища школа*. 2016. № 5. С. 74-80.

22. Литвин І. Відмежування адміністративних відносин від інших правовідносин, що виникають у сфері надання освітніх послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 4. С. 51-55.

23. Литвин І. Сутність системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 5. С. 63-66.

24. Лойко В.В. Поздеева К. В., Жильцов М. О. Нові організаційно-правові форми функціонування закладів освіти як основа удосконалення економічного механізму розвитку системи загальної середньої освіти. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2019. № 2(4). С. 80-89.

25. Майборода Т.М. Державне регулювання освіти в контексті розвитку національної економіки: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством»; ВНЗ Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». Полтава, 2019. 259 с.

26. Мельничук О. Юридичні гарантії права людини на освіту: загальнотеоретичний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1. С. 68-71.

27. Мирошниченко В.О. Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
28. Міжнародне освітнє право. *Український часопис міжнародного права*. № 1-2. 2014. С. 72-141.
29. Мнишенко Є. Основні складові кримінально-правової політики в сфері права на отримання освіти в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 3. С. 69-76.
30. Мосьпан Н.В. Тенденції взаємодії вищої освіти з ринком праці в Європейському Союзі: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київ, ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ, 2019. 520 с. 99.
31. Бесчастний В.М. Заклади вищої освіти як повноцінні суб'єкти господарювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 4 (65). С. 90-97. URL: <https://ljd.dli.donetsk.ua/ljd-archive/category/70-activities-science-ljd-archive-2018-4s>
32. Нижник О. Адміністративно-правові інструменти реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 117-121.
33. Освітнє право : конспект лекцій / за заг. ред. В.В. Астахова ; Нар. укр. акад.; Міжнар. фонд «Відродження». Харків : Вид-во НУА, 2011. 144 с.
34. Петрашенко Д. Державна освітня політика України на сучасному етапі: цілі, складові, перспективи. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 6. С. 141-144.
35. Петренко В. А. Державне регулювання освітньої діяльності в сфері вищої освіти. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 69-72.
36. Право на освіту та права освітян: теорія і практика в Україні. Київ: Відродження. 2013. 24 с.
37. Правове регулювання праці вчителів: Довідково-методичне видання. Упорядник С.О. Лесковець. Харків. 2007.
38. Резніченко Л.В. Приватноправова складова регулювання освітніх правовідносин. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 2. С. 153-161.
39. Розгон О.В. Специфіка договору Про надання освітніх послуг у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 3. Т. 1. Серія Юридичні науки. С. 102-105.
40. Савчук Є.Ю. Господарсько-правові аспекти визначення природи договору з надання освітніх послуг. *Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин*: матеріали III Всеукраїнської науково-

практичної конференції (в авторській редакції) (м. Кривий Ріг, 25 вересня 2020 року). Кривий Ріг: ДЮІ МВС України. 2020. С. 143-146.

41. Савчук Є.Ю. Господарсько-правове регулювання діяльності суб'єктів надання освітніх послуг. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 86-90. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2020/21.pdf

42. Савчук Є.Ю. Захист прав закладів вищої освіти при наданні освітніх послуг. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 23 квітня 2019 року). Хмельницький. 2019. С. 380-383.

43. Савчук Є.Ю. Щодо удосконалення законодавства у сфері надання освітніх послуг. *Правове забезпечення соціально-економічного розвитку: стан та перспективи*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 35-річчю кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, 11-12 жовтня 2019 р.). Вінниця, 2019. С. 164-166.

44. Семенець-Орлова І.А. Нормативно-правове забезпечення освітніх змін в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 3(58). 2017. С. 1-10.

45. Стандартизація професійної освіти: теорія і практика: монографія / за ред. А.А. Каленського та ін. Житомир: «Полісся», 2018. 256 с.

46. Стасюк Г.Є. Сучасні тенденції розвитку державного управління освітою. *Четвертий Український педагогічний конгрес* : [зб. наук. пр.]. Львів : Сполом, 2014. С. 542-547.

47. Сухарніков Ю. Нормативно-правові підстави для модернізації вищої освіти в Україні. *Вища школа*. 2014. № 10. С. 20-39.

48. Тахтаджієва Н.І. Нормативно-правові засади державно-громадського управління сферою вищої освіти в Україні. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2013. № 4. С. 66-75.

49. Терюханова І. Ратифікація Україною Конвенції ООН про права інвалідів: шлях до нових стандартів освіти осіб з інвалідністю. *Україна: аспекти праці*. 2013. № 5. С. 28-32.

50. Тихомирова Г.Є. Правове забезпечення надання освітніх послуг в Україні та Європейському Союзі: порівняльно-правовий аналіз. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія Право. 2015. Вип. 9-10. С. 148-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmd_u_pr_2015_9-10_19

51. Тицька Я.О. Державна політика у сфері освіти: правовий аспект. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Випуск 2(23). С. 55-60.

52. Тицька Я.О. Суб'єктний склад освітніх правовідносин. *Порівняльно-аналітичне право* : електронне наукове фахове видання. 2013. № 2. С. 62-65.

53. Управління освітою: рефлексивний підхід: колект. монограф. / за заг. ред. проф. В.В. Крижка. Бердянськ. Видавець Ткачук О.В. 2016. 608 с.

54. Філіппова В. Д. Законодавство як чинник державної політики в галузі освіти України: нормативно-правовий аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 10. С. 155-158.

55. Хомишин І. Ю. Мета та зміст процедури ліцензування освітньої діяльності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 275. URL: http://pap.in.ua/2_2018/82.pdf

56. Цимбалюк В.С. Науково-освітнє право України: методологічні, концептуальні, доктринальні положення до стратегії державної політики розвитку країни. *Інформація і право*. № 2(17). 2016. С. 173-180.

57. Чалий Ю.І. Суб'єкти освітніх відносин. *Право і Безпека*. 2016. № 2 (61). С. 108-112

58. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. № 1. С. 1110-1115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_1_179

59. Шаповал Р.В. Становлення, розвиток та організаційно-правове забезпечення освіти в Україні. *Наше право*. 2011. № 1 (1). С. 43-49.

60. Шаповал Р.В., Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: автореф. дис... докт. юрид. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2011. 23 с.

61. Шинкарук О. В. Якість вищої освіти та її правове забезпечення в Україні. *Науковий вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України*. 2015. № 208. С. 383-395.

62. Charles J. Russo. Encyclopedia of Education Law. SAGE Publications, Inc. August 27, 2008.

63. Frank D. Aquila. School Law for K–12 Educators : Concepts and Cases. SAGE Publications, Inc. December 20, 2013.

Періодичні видання:

Новітня освіта <http://ae.fl.kpi.ua>

Вища освіта України <https://wou.npu.edu.ua/>

Педагогічна преса <https://pedpresa.com.ua/>

Післядипломна освіта в Україні <http://umo.edu.ua/zhurnal-pisljadiplomna-osvita-v-ukrajini-1>

Український педагогічний журнал <http://uej.undip.org.ua>

Освіта <http://osvita.ua/>

Інформаційні ресурси:

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І.

Вернадського

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України

<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України

<http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія

<https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»

<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти

<http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал

<https://eo.gov.ua/> – Освітній омбудсмен

<https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон

